

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4378/23
12.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Радмиле Радић и Иване Марковић Радојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Лазар Крстић, адвокат из Београда, Миријевски булевар број 22/17, против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Немања Борисављевић, адвокат из Лазаревца, ул. Карађорђева број 2, ради друга, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Обреновцу П 1096/21 од 7.6.2022. године и решења о исправци Основног суда у Обреновцу П 1096/21 од 14.2.2023. године, у седници већа одржаној дана 12.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** решење Основног суда у Обреновцу П 1096/21 од 14.2.2023. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Обреновцу П 1096/21 од 7.6.2022. године, исправљена решењем Основног суда у Обреновцу П 1096/21 од 14.2.2023. године у делу става првог изреке, којим је делимично усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 9.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са законском затезном каматом у динарској противвредности по средњем курсу НБС почев од 30.03.2017. године па до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Обреновцу П 1096/21 од 7.6.2022. године, исправљена решењем Основног суда у Обреновцу П 1096/21 од 14.2.2023. године у преосталом делу става првог изреке тако што **СЕ ОДБИЈА КАО НЕОСНОВАН** тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на досуђени износ од 9.000 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке на дан исплате исплати камату по стопи коју одређује Централна европска банка почев од 20.1.2010. године до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године, па до 30.3.2017. године законску затезну камату у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима из става трећег изреке пресуде Основног суда у Обреновцу П 1096/21 од 7.6.2022. године, исправљене решењем

Основног суда у Обреновцу П 1096/21 од 14.2.2023. године, па се обавезује тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 147.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом Основног суда у Обреновцу П 1096/21 од 7.6.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен евентуални тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да му на име стицања без основа исплати износ од 9.000 евра са каматом по стопи коју одређује Централна европска банка почев од 20.1.2010. године до 24.12.2012. године, од 25.12.2012. године, па до исплате са каматом предвиђеном Законом о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате. Ставом другим изреке, у преосталом делу од досуђеног износа од 9.000 евра до траженог износ од 10.000 евра, а за износ од још 1.000 евра са каматом од 20.1.2010. године, па до исплате, тужбени захтев је одбијен. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 207.000,00 динара. Побижаним решењем Основног суда у Обреновцу П 1096/21 од 14.2.2023. године, исправљена је пресуда Основног суда у Обреновцу П 1096/21 од 7.6.2022. године у ставу трећем изреке пресуде, тако што се уместо “ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац АА из ... да туженом ББ из ...”, означава “ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени ББ из ... да тужиоцу АА из ...”.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу побијајући је у ставу првом и трећем изреке, односно у усвајајућем делу и погледу одлуке о трошковима, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка је тражио и определио.

Тужени је побијао и решење о исправци П 1096/21 од 14.2.2023. године из свих законом прописаних разлога. Трошкове другостепеног поступка је тражио и определио.

Испитујући правилност побијаних одлука на основу овлашћења из члана 386 и у вези са чланом 402 Закона о парничном поступку – ЗПП (Сл. Гласник РС 72/11, 55/14, 78/18, 18/20 и 10/23 др. закон) Апелациони суд је оценио да жалба туженог изјављена против решења о исправци није основана, а да је жалба изјављена против пресуде делимично основана.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности.

Изрека првостепене пресуде је јасна, разумљива и не противречи сама себи и разлозима пресуде, као ни доказима који се налазе у спису, а пресуда садржи јасне и довољне разлоге, тако да се њена законитост и правилност са сигурношћу може

испитати, па не стоје жалбени наводи туженог којима се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП.

Неосновани су жалбени наводи туженог да је побијаним решењем првостепени суд суштински променио одлуку о трошковима поступка. Наиме, имајући у виду да је пресудом Основног суда у Обреновцу П 1096/21 од 7.6.2022. године првостепени суд усвојио евентуални тужбени захтев тужиоца у претежном делу, тужилац, као страна која је делимично успела у овој парници, на основу члана 153 став 2 ЗПП има право да јој супротна страна накнади сразмерни део трошкова. На ово упућује и образложење ожалбене пресуде, које се односи на трошкове поступка, у делу где првостепени суд наводи да је на основу члана 153 и 154 обавезао туженог да тужиоцу плати трошкове поступка, имајући у виду да одбијајући део захтева није утицао на висину одмерених трошкова, те је првостепени суд направио очигледну грешку у писању, када је у ставу трећем изреке побијане пресуде обавезао тужиоца да туженом на име трошкова исплати износ од 207.000,00 динара. Стога је првостепени суд правилно применио одредбу члана 362 у вези члана 366 ЗПП и донео побијано решење о исправци, којим је отклонио наведену очигледну грешку у куцању.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су закључиле предуговор о купопродаји непокретности оверен пред Другим општинским судом у Београду под Ов бр. 9936/09 дана 25.9.2009. године. Предуговором је констатовано да је продавац искључиви власник зграде, дворишта и њиве, укупне површине 1.18.86 ха, означено као к.п.бр... КО ..., коју својину је стакао на основу правноснажног решења Општинског суда у Лазаревцу О бр.236/09 од 6.9.2009. године у поступку расправљања заоставштине иза смрти покојног ВВ. Чланом 2 предуговора уговорено је да закључењем овог предуговора странке преузимају обавезу да закључе уговор о купопродаји непокретности, којим ће продавац продати купцу стамбену зграду, економску зграду и гаражу, као и плац површине 20 ари од наведене кат.парцеле у КО ..., по уговореној купопродајној цени од 20.000 евра. Ставом 2 члана 2 предуговора предвиђено је да ће се главни уговор закључити одмах пошто се стекну услови за реализацију уговора о стамбеном кредиту, који ће купац, овде тужени, закључити са одговарајућом банком, а најкасније до 20.1.2010. године. Ставом три овог члана предвиђено је да се закључењем овог предуговора купац обавезује да одмах започне активности у вези са припремом закључења и извршења уговора о стамбеном кредиту, а продавац се обавезује да му у том циљу обезбеди потребне информације или документацију о предмету купопродаје. Међу странкама није било спорно да је тужилац туженом исплатио 10.000 евра, како је констатовано чланом 3 предуговора, а такође је констатовано да ће остатак уговорене цене од 10.000 евра платити одмах по закључењу уговора о купопродаји из одобреног стамбеног кредита. Правноснажном пресудом Основног суда у Обреновцу П 561/15 од 16.6.2016. године утврђено је да је раскинут Предуговор о купопродаји непокретности закључен 25.9.2009. године пред Другим општинским судом у Београду под Ов бр. 9936/2009 између ББ, као продавца, и АА, као купца. Ставом другим изреке пресуде, обавезан је тужени да испразни од лица и ствари стамбену зграду, економску зграду и гаражу са плацем, површине 20 ари у саставу ... КО ..., на адреси ..., ..., те да непокретности преда у државину тужиоцу. Из листа непокретности број ... КО ..., утврђено је да је овде тужени уписан као искључиви власник непокретности и то к.п.бр.... породичне стамбене зграде број 1, 2 и 3 и објекта изграђеног без дозволе, сви на к.п.бр. ... Из предуговора о купопродаји, закљученог

12.9.2009. године између ББ, као продавца, и АА, као купца, утврђено је да се предуговором констатује да је продавац власник куће која се налази у ... број ..., по структури кућа са гаражом и помоћним објектима и плацем од 20 ари. Уговорне стране су се споразумеле о купопродаји горе наведеног имања за цену од 20.000 евра. Купац је дао капару у износу од 1.000 евра дана 12.09.2009. године у присуству сведока ГГ и ДД. Међу странкама је било спорно чија је кривица због незакључења главног уговора, с обзиром да тужилац тврди да је обавеза туженог била да све објекте који су предмет купопродаје укњижи на своје име, а тужени тврди да је његова обавеза према члану 2 став 3 предуговора била да тужиоцу преда неопходну документацију, односно да достави решење о наслеђивању иза смрти оца, коју обавезу је испунио. Чланом 2 став 3 предуговора договорено је да ће купац одмах започети активности у вези припреме закључења и извршења уговора о стамбеном кредиту за обезбеђење средстава за исплату уговорене купопродајне цене из става 1 овог члана, а да се продавац обавезује да му у том циљу обезбеди потребне информације или документацију о предмету купопродаје.

На овако утврђено чињенично стање првостепени суд је доносећи ожалбену пресуду у делу става првог изреке, правилно применио материјално право, садржано у одредбама члана 80 и 210 Закона о облигационим односима, закључивши да је тужбени захтев делимично основан.

Према разлозима првостепеног суда, како Предуговор о купопродаји који је достављен у поновљеном поступку има све елементе признанице, као неспорно се закључује да је капара била 1.000 евра и да је исплаћена 12.09.2009. године, а што произлази и из исказа самог тужиоца, саслушаног у својству странке, да преостали исплаћени износ од 9.000 евра представља део купопродајне цене, јер је неуобичајено је да се за обезбеђење обавезе за главни уговор закључи да је 50% укупне купопродајне цене. Како из напред наведеног произилази да је тужилац, као купац, одговоран за неизвршење уговора, односно за незакључење главног уговора о купопродаји, то даље значи да је тужени овлашћен да тражи накнаду штете, пошто извршење уговора више није могуће, да капару може урачинати у накнаду или вратити или се задовољити примљеном капаром. Стога је првостепени суд закључио да је тужбени захтев неоснован за износ од 1.000 евра, колико представља капара у конкретном случају, док је у преосталом износу захтев основан и тужени је обавезан да врати стечено, с обзиром на основ који се није остварио, а то је износ од 9.000 евра.

Све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева првостепени суд је потпуно утврдио изведеним доказима, које је правилно оценио правилном применом одредбе члана 8 ЗПП. На тако утврђено чињенично стање правилно је примењено и материјално право у погледу одлуке која се односи на исплату главног дуга.

Разлоге које је за свој чињенично-правни закључак дао првостепени суд у свему, као правилне и аргументоване, прихвата и овај суд, као другостепени, те одлуку посебно не образлаже, на основу овлашћења из члана 396 став 2 Закона о парничном поступку.

Неосновани су жалбени наводи туженог којима напада слободну оцену доказа првостепеног суда. Наиме, првостепени суд је правилно применио одредбу члана 8 ЗПП, те на правилност побијане одлуке нису од утицаја жалбени наводи којима се указује да је првостепени суд погрешно оценио исказе сведока и парничних странака и да је само на основу једног дела исказа тужиоца утврдио да је капара износила само 1.000 евра, а не 10.000 евра, с обзиром да је за свој закључак првостепени суд дао јасне и довољне разлоге зашто поклања веру тужиоцу а не туженом.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, односно законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе које је тужени истакао у жалби, али их, будући да не могу довести до другачије, за туженог повољније, одлуке у овом поступку, није посебно образлагао, сагласно члану 396 став 1 и 2 ЗПП.

Међутим, одлучујући о траженој камати на досуђени износ првостепени суд је правилно оценио да тужиоцу припада право на законску затезну камату на досуђени износ, али је одлучујући о дану од којег је тужени дужан вратити стечено без основа, пропустио да правилно примени материјално право, односно императивне одредбе чланова 324 став 1 и 277 став 1 Закона о облигационим односима, у ком смислу су основани жалбени наводи туженог.

Наиме, Предуговор о купопродаји непокретности оверен пред Другим општинским судом у Београду под Ов бр.9936/09 од 25.9.2009. године је раскинут правноснажном пресудом Основног суда у Обреновцу П 561/15 од 16.6.2016. године, која је постала правноснажна доношењем пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7433/16 од 8.2.2017. године, а која је достављена пуномоћнику туженог дана 14.3.2017. године, па је евентуално падање у доцњу могло да наступи тек по правноснажности пресуде којом је уговор раскинут, тачније, тек протеком рока за добровољно испуњење обавезе од 15 дана дана 30.3.2017. године. Због тога је првостепена пресуда преиначена у преосталом делу става првог изреке и тужиоцу камата на досуђени износ досуђена од 30.3.2017. године у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате.

Поред тога, како је првостепени суд погрешно применио одредбу члана 153 ЗПП приликом досуђивања трошкове, то је и одлука о трошковима поступка морала бити преиначена. Наиме, првостепени суд је приликом досуђивања накнаде трошкова поступка тужиоцу досудио на име састава тужбе и једног поднеска износ од по 16.500,00 динара, на име заступања на 8 одржаних рочишта по 18.000,00 динара и састав жалбе од 30.000,00 динара, док му имајући у виду постигнути успех у спору (како је досуђен износ од 9.000 евра, с тим да је на дан подношења тужбе 22.12.2016. године средњи курс евра износио 124,025 динара за 1 еуро, то укупна вредност са којом је тужилац успео износи 1.116.227,7 динара), на основу Адвокатске тарифе важеће у тренутку пресуђења, припадају износ од по 11.250,00 динара на име састава тужбе и једног образложеног поднеска, износ од по 12.750,00 динара на име приступа пуномоћника из реда адвоката на 8 одржаних рочишта, као и износ од 22.500,00 динара на име састава жалбе. Стога је овај суд преиначио решење о трошковима и обавезао туженог да тужиоцу накнади укупан износ од 147.000,00 динара. Тужиоцу би припали и трошкови на име таксе на тужбу и одлуку у износу од по 54.371,14 динара (који му

нису досуђени првостепеном пресудом), али је овај суд приликом доношења своје одлуке имао у виду одредбу чл. 395 у вези члана 402 ЗПП-а којом је прописано да другостепени суд не може да преиначи одлуку на штету странке која се жалила, у конкретном случају туженог, ако је само она изјавила жалбу (забрана преиначења на горе, односно забрана *reformatio in peius*).

На основу изложеног Апелациони суд је одбио као неосноване жалбе туженог и потврдио ожалбено решење о исправци као и првостепену пресуду у делу става првог изреке применом члана 390 и 401 тачка 2 ЗПП, док је преиначио ожалбену пресуду у преосталом делу става првог изреке у односу на камату на досуђени износ, применом одредбе члана 394 тачка 4 ЗПП, те одлучио као у ставу првом, другом и трећем изреке, а у ставу четвртом изреке на основу члана 401 тачка 3 ЗПП.

С обзиром да је тужени у поступку по изјављеном правном леку успео само у сразмерно незнатном делу, у погледу одлуке о камати и одлуке о трошковима поступка, о његовом захтеву за накнаду трошкова другостепеног поступка је одлучено на основу одредбе члана 165 став 1 у вези члана 153 ЗПП, те одлучено као у ставу петом изреке.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић